

بسم الله الرحمن الرحيم

کاردستی و مهارت‌های فنی

نویسنده : محمد باقر مسگران

انتشارات مدیر فلاح

مسگران، محمدباقر. ۱۳۳۱ -
کاردستی و مهارت‌های فنی / نوشته محمدباقر مسگران. -- کرج :
مدیر فلاح ، ۱۳۸۴ .
۱۰۱ ص. : مصور .

ISBN: 964-8292-41-8: ۳۲۰۰۰

عنوان روی جلد: کاردستی و مهارت‌های فنی: قابل استفاده برای
دانشجویان رشته آموزش ابتدایی، راهنمایی آموزشی....
فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا.
کتابنامه: ص ۱۰۰ - ۱۰۱.

۱. کاردستی -- راهنمای آموزشی . ۲. کاردستی -- الگوها.
الف. عنوان. ب. عنوان: کاردستی و مهارت‌های فنی: قابل استفاده برای
دانشجویان رشته آموزش ابتدایی / راهنمایی آموزشی....
۷۴۵ / ۵۰۷ TT ۱۵۵ / ۵ ک ۲
م ۸۴-۱۹۲۲۵ کتابخانه ملی ایران

نام کتاب :	کاردستی و مهارت‌های فنی
نوشته :	محمد باقر مسگران
ناشر :	مدیر فلاح
چاپ :	اول - زمستان ۱۳۸۴
شمارگان :	۳۰۰۰ جلد
تصویرگر :	زهره عسگری
حروفچینی :	الهام فردزارع
لیتوگرافی :	ساحل
صحافی :	انتشارات مدیر فلاح
قیمت :	۲۲۰۰۰ ریال
شابک :	۹۶۴-۸۲۹۲-۴۱-۸

مرکز بخش : انتشارات مدیر فلاح

نشانی : کرج چهارراه طالقانی بطرف هفت تیر کوچه شهید غفوریان

تلفن : ۲۷۱۸۵۹۶-۰۲۶۱ همراه : ۰۹۱۲۱۵۰۷۶۳۶

به نام خدا

مقدمه :

از عواملی که در تعلیم و تربیت نباید مورد غفلت قرار گیرد نقش دست هاست و آموزش استفاده از آن ها در جهت رفع نیازها و ایجاد و خلق آثار مفید و با ارزش. دست هایی که اگر به فرمان مغز در آیند، می سازند و خلق می کنند. نقوش قالی را هنرمندانی خلق کرده اند که دست ها را با مهارت تمام به کار گرفته و واقعیات را با تخیل در هم آمیخته و تابلوهای نفیسی را ایجاد کرده اند که زینت بخش هر خانه ای گردیده است.

ظرافت های به کار رفته در بافتنی های محصول دست هنرمندان همه گویای این حقیقت است که دست ها در واقع وسیله ی اولیه تسلط بر طبیعت و در اختیار گرفتن مواهب خلقت است. این دست ها اگر چنان چه با عادت های صحیح کار، آشنا شوند و در مهارت های مختلف آموزش ببینند، منشأ عدم وابستگی فرد و اتکاء به نفس و استقلال و خود کفایی خواهند بود. شاه کارهای هنری دنیا محصول دست هنرمندان تلاش گری است که استعداد و مهارت های دقیق طبیعت و دنیای پیرامون را در یک جا دارند (مهجور ص ۹۲).

ابزار و مواد خامی نظیر: چوب، مقوا، کاغذ، اره و چکش، رنده، میخ، چسب، رنگ و ... هنگامی که در محیطی آزاد در اختیار کودکان قرار گیرد، زمینه ای را فراهم می سازد تا استعدادها ظهور و بروز یابند. از طریق آثار و دست ساخته های کودکان می توان به درون و ضمیر آنان راه یافت، کودک ضمن ساختن، تخریب و بازسازی روح کنجکاوش را ارضاء نموده و از این امر لذت می برد.

هنگامی که توده ای گل بی شکل در دست های کودک قرار می گیرد، توده گل بی جان در دستان او شکل پذیرفته و جان می گیرد و با هر حرکت انگشتان ظریف او تغییر فرم می دهد. گاهی کودک چون سفالگری ماهر، ظروف مختلف را می سازد و زمانی در کسوت یک مجسمه ساز پیکره انسان و یا حیوان و یا موجوداتی خیالی را خلق می کند و لذا زمینه های ابداع و خلاقیت در او فراهم شده و ظهور و بروز می یابد.

زمانی که مواد خام در اختیار کودک قرار می گیرد، او در مورد آن مواد و امکاناتش تفکر می کند و نهایتاً با توجه به تصویرهای ذهنی که از اشیاء مختلف می سازد به آن تجسم می بخشد.

استفاده از ماهیچه های کوچک دست و انگشتان مستلزم تفکر و تعقل بیشتری می باشد. هنگامی که کودک مشغول انجام کارهای دستی است؛ ماهیچه های کوچک را بیشتر به کار می برد و این امر باعث افزایش قدرت تفکر او نیز می گردد. اصولاً یکی از اهدافی که از تدریس هنر در مدارس مد نظر کارشناسان تعلیم و تربیت می باشد، تربیت و تقویت دقت در کودکان است و کارهای دستی فرصتی طلایی را جهت نیل به این هدف و افزایش میزان دقت در کودکان فراهم می سازد.

یکی از اصول که به هر پدیده ای از نظر هنری معنا می بخشد، بعد زیبایی آن است و بدون دقت ایجاد یک پدیده زیبا امری غیرممکن است. لذا کودک در هنگام انجام کارهای دستی نهایت تلاش خود را به کار خواهد برد تا کاردستی اش جذاب و زیبا باشد. به عنوان مثال اگر چنانچه کودک مشغول انجام یک کاردستی با استفاده از مواد اولیه ای چون مقوا، چسب و رنگ باشد، در ضمن کار در می یابد که اگر در

هر کدام از مراحل اندازه گیری، برش، چسبانیدن و یا رنگ آمیزی دقت کافی نداشته باشد، حاصل کار زیبا نخواهد بود.

هنگامی که توانستیم دقت کودکان را در ساعت هنر و انجام کارهای هنری و دستی بالا ببریم، دقت در کودک نهادینه گردیده و سعی خواهد کرد که در همه امور دقت لازم را به کار برد.

سؤالی که در مورد کارهای دستی ممکن است به ذهن متبادر شود این است که چه لزومی دارد که بچه ها کار دستی بسازند، در صورتیکه نمونه کامل تر و زیباتر اشیاء ساخته شده را می توانیم از بازار تهیه نمائیم. طرح این سؤال بیشتر از جانب کسانی صورت می گیرد که فکر می کنند هدف از کارهای دستی ساختن اشیاء گوناگون است و شئی ساخته شده هدف نهایی ما می باشد، در صورتی که کارهای دستی خود وسیله ای است جهت رسیدن به اهداف آموزشی و پرورشی دیگر، در کارهای دستی بیشترین تأکید بر مراحل انجام کار است نه محصول نهایی. البته اگر در مراحل مختلف کار معلم نظارت کامل داشته باشد و با توجه به اهداف آموزشی و پرورشی کار را دنبال کرده و ادامه دهد، مسلم است که نتیجه کار هم رضایت بخش خواهد بود.

کودک در پایان کار و هنگامی که دست ساخته های خود را نظارت می کند، جدای از لذتی که از انجام کار در مراحل مختلف می برد، رضایتی کسب می کند که کسب آن شاید از طرق و روش های دیگر امکان پذیر نباشد.

از جمله مسائلی که باید مد نظر قرار گیرد، این است که کودکان در ضمن کار باید مورد توجه و تشویق قرار گیرند تا بدین وسیله بر توانایی های خویش واقف گشته و این امر باعث ایجاد اعتماد به نفس در آنان گردد.

کارهای دستی باید از نمونه های ساده آغاز گردیده و به تدریج مراحل پیچیده تری را شامل گردد. در قسمت بعد به نمونه هایی از کارهای دستی اشاره خواهد شد.

www.ketab.ir